

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В УКРАЇНІ

Черкасова Т.А., ст викладач кафедри іноземних мов

В світі щорічно збільшується кількість дітей з особливими потребами. Зараз в нашій країні проживає більше 165 тисяч дітей-інвалідів віком до 18 років. Як правило, це діти з вродженими аномаліями, хворобами нервової системи, розладами психіки та поведінки. Головна проблема для цієї категорії населення - рівний доступ до усіх можливостей сучасної цивілізації, починаючи з вільного пересування по місту, і закінчуючи освітою та працевлаштуванням.

Саме тому вже протягом довгого часу, весь західний світ просуває ідею всебічної інтеграції людей з особливими потребами в звичайне життя суспільства. Ідея інклюзивної освіти доволі проста: дитина з фізичними вадами навчається разом зі здоровими дітьми (як заведено в усьому цивілізованому світі).. Діти змалку привчаються бути толерантними до, трохи інших на вигляд, але з такими ж потребами дітей.

Серед 17 337 українських шкіл лише 1127 охоплені інклюзивною освітою. Більш ніж 56 тисяч школярів з особливими потребами не навчаються в загальноосвітніх закладах. Таким чином, показник інклюзивної освіти в Україні складає лише 7%. Для порівняння: в Литві він дорівнює 90%, в Польщі - 42%, в Словаччині - 42%, в Угорщині - 57%, в Італії - 99%, в Норвегії - 90%, у Франції - 25%.

Говорячи про освіту дітей з особливими потребами в нашій країні, ми маємо на увазі зміну базових принципів навчання. За радянських часів проблема інвалідів вирішувалась шляхом її ігнорування та обмеження. Створювались спеціалізовані школи-інтернати для інвалідів, в кращому розумінні - спеціалізовані класи. Діти-інваліди не мали контактів з однолітками і це викликало незворотні психологічні зміни в їх свідомості, стверджувало впевненість в їхній неповноцінності. Більшість вихованців спецшкіл в своєму подальшому житті мали почуття знедоленості, самотності та непотрібності суспільству.

Сьогодні проблемою інклюзивної освіти почала займатися перша леді держави - Марина Порошенко. З липня 2016 року, під її керівництвом, Фонд Порошенка розпочав реалізацію низки регіональних проєктів стосовно інклюзивної освіти в деяких регіонах України. Серед головних пріоритетів розвитку інклюзивної освіти –

- найшвидше прийняття закону про освіту, що урегулює юридичні правові норми реалізації права на освіту для всіх дітей без виключення
- забезпечення державного фінансування додаткових послуг для дітей з особливими освітніми потребами.
- створення інклюзивних ресурсних центрів, котрі будуть займатись супроводом дітей з особливими освітніми потребами.
- адаптація освітніх матеріалів, підготовка педагогів і, що не менш важливо - проведення інформаційної та роз'яснювальної роботи стосовно популяризації інклюзивної освіти в Україні.

5 липня 2017 року президент Порошенко підписує Закон "Про інклюзивну освіту". Цей закон, зокрема, закріплює право на освіту осіб з особливими освітніми потребами і надає їм можливість

отримувати освіту в усіх учбових закладах, в тому числі безкоштовно в державних та комунальних учбових закладах, незалежно від "встановлення інвалідності". Майже одночасно збільшується державне фінансування на профільні програми по інклюзивній освіті. І хоча фахівці ставляться до інклюзивної освіти в Україні зі стриманим оптимізмом, надія на успіх справи все ж існує.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 23.05.2017р. № 2053-VIII.
2. Закон України "Про освіту" від 5.09.2017 р. № «145-VIII. »Постанова Кабінету Міністрів України № 88 від 21 лютого 2018р. «Про деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2018 році»
3. Постанова Кабінету Міністрів України №545 від 12.07.2017р. «Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр»
4. Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 6.02.2015 р. № 104/52 «Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах».
5. Лист МОН України від 10.01.2017р. № 19-2 «Про сучасні підходи до навчально-виховного процесу учнів з особливими освітніми потребами»
6. Заєркова Н. В., Трейтяк А. О. Інклюзивна Освіта від «А» до «Я» Порадник для педагогів і батьків Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут післядипломної педагогічної освіти, Науково-методичний центр інклюзивної освіти., Київ-2016
7. Лернер Д. Спеціальна освіта в Сполучених Штатах/Д. Лернер. Регіональні програми розвитку спеціальної освіти: підстави, дійсність, проблеми та перспективи. - [с. 61-65].
8. Лубовский В.І. Псих–лого-педагогічні проблеми диференційованого та інтегрованого навчання/В.І. Лубовский//Спеціальна психологія.- 2008. -
9. [с. 77-79]: //psychlib/mgppu/LPr - +1989/LPP - 001.НТМ.
10. Акатов Л.І. Соціальна р–абілітація людей з обмеженими можливостями здоров'я. Психологічні основи: Учеб. посібник для студ. вищ. навч. закладів.- М .: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2012.
11. . Зозуля Т.В., Комплексна реабілітація інвалідів: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів/під ред. Т.В. Зозулі.- М .: Изд. центр Академія gaquo ;, 2005. - 304.